

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ

(Суми, 23-24 квітня 2015 року)

18 з хлопців них не схвалили цей вчинок (відповідь «В»), бо мотивом для такого раннього шлюбу у їх знайомих були ті особливі обставини про які ми вже згадували і, що мовляв, не було б їх, то і шлюб би перенісся кудись до завершення університету.

Проте, схвалювати вчинок чи не схвалювати— це дещо відрізняється від того, аби самому чинити щось таким чином.

Отже, проаналізувавши відповіді опитаних студентів СумДУ відразу відмітимо, що проблема підготовки студентів до сімейного життя є надзвичайно важливою і у майбутньому потребує більш детального розгляду. У кризовий для країни період, доля молоді — є однією із найважливіших проблем.

Опитані студенти розуміють, що створення сім'ї — це важливий, а головне надзвичайно відповідальний крок. Майже всі розуміють проблеми з якими може зіткнутися родина студентів. І головна сторона таких проблем — фінансова. Тож тут доречно сказати, що відповідальність за їх усунення має перебрати на себе держава. Соціальних програм для новостворених сімей студентів не має. Уряд має обов'язково надати чи то збільшення стипендій таким студентам, чи то виплати додаткових коштів при одруженні. Є над чим замислитися Міністерству соціальної політики нашої держави.

Саме студенти є потенційними учасниками громадського життя країни, і від того, якими цінностями вони керуються, що для них є ідеалом, залежить розвиток нашого суспільства. Треба створити всі умови, аби студенти впевнено крокували до головної мети життя — щасливої родини.

ТЕМПЕРАМЕНТ ОСОБИСТОСТІ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сахно П. І., Герман Л., студ. гр. МДм-41

Темперамент вважають найбільш стійкою характеристикою особистості, яка майже не змінюється впродовж життя, виявляється в усіх сферах життєдіяльності і характеризує індивіда з боку динамічних особливостей його психічної діяльності. Її зміст і умови по різному впливають на прояви властивостей типу ВНД. Вони можуть виявлятися як у позитивному, так і негативному значенні. Це свідчить про те, що люди залежно від типу темпераменту самостійно

формують власний, індивідуальний стиль реалізації себе в соціумі, який найяскравіше проявляється у професійній діяльності.

Темперамент як особливий аспект психології людини досліджували науковці О. Петровський, М. Корнєв, М. Єнікєєв, та ін. Тема взаємозв'язку темпераменту й професії й досі залишається актуальною (особливо в прикладному аспекті) та потребує реальних досліджень.

Тому мета нашої роботи – дослідити взаємозв'язок темпераменту особистості з її професійною реалізацією на прикладі професії журналіста. Відповідно до мети ми маємо виконати наступні завдання:

- 1) охарактеризувати сутність темпераменту, основні типи;
- 2) встановити вплив темпераменту на діяльність особистості, з'ясувавши переважаючий тип темпераменту серед майбутніх журналістів;

Об'єкт дослідження – темперамент особистості як тип психічної діяльності. Предмет дослідження – вплив темпераменту на професійну діяльність особистості (журналіста).

Кожна людина неповторна у своїй індивідуальності. Індивідуальну своєрідність кожної особистості людини можна виявити і у динаміці її психічних проявів. Як зазначають науковці, «індивідуальні динамічні прояви психіки характеризують темперамент (від лат. *temperamentem* – змішувати у належних співвідношеннях). Особливості темпераменту мають біологічну, або генетичну обумовленість». Темпераментом називається індивідуально своєрідна, природно обумовлена сукупність динамічних проявів психіки.

Тип темпераменту, згідно Г. Айзенка, є одним з чотирьох квадрантів при перетині двох ортогональних шкал: 1) екстраверсія - інтроверсія;

2) емоційна стабільність-лабільність. Перша шкала характеризує індивіда з боку «відкритості» зовнішньому світу, друга – з боку його емоційної стійкості. Поєднання емоційної стійкості з екстраверсією Айзенк ототожнює з типом сангвініка, емоційної абільності та екстраверсії – з холериком, емоційної стійкості та інтроверсії – з флегматиком, а емоційної лабільності та інтроверсії – з меланхоліком.

Новітні дослідження діяльності мозку показали, що динамічні прояви психіки найбільше пов'язані з діяльністю нервової системи.

Так виникла нейрофізіологічна теорія темпераменту, що пояснювала зв'язок типів темпераменту з типами вищої нервової діяльності. Автор цієї теорії І. Павлов. Для характеристики типів вищої нервової діяльності він виділив три властивості нервової системи: силу, урівноваженість, рухомість. Були виділені чотири типи вищої нервової діяльності і відповідні темпераменти: сангвінічний (сильний, врівноважений, рухливий), флегматичний (сильний, врівноважений, інертний), холеричний (сильний, неуврівноважений, рухливий), меланхолічний (слабкий, неуврівноважений, інертний).

Як же проявляються особливості кожного з типів темпераменту у професійній діяльності людини?

Як зазначає практичний психолог Є. Лепешова, «холерики добиваються великих успіхів в тих професіях, де значущий людський фактор, де важливо вміти встановлювати контакти». Підійдуть холерику, на думку психолога, професії репортера, ведучого радіо і телебачення, режисера, менеджера з продажу, спеціаліста з PR, гідперекладача, дизайнера, рекламного і страхового агента і, безумовно, ряд інших. З холериків часто виходять хороші підприємці, бізнесмени.

«Для сангвініка, – зазначає Є. Лепешова, характерна стабільна працездатність, яка практично не залежить ні від зовнішніх, ні від внутрішніх чинників». Комунікативні навички допомагають в професіях сфери послуг, дозволяють стати хорошим керівником. Підійдуть сангвініку професії педагога, адміністратора, журналіста, продавця, офіціанта, економіста, технолога, адвоката, менеджера з персоналу і ряд інших.

Флегматик, на думку психолога, незамінний у виробництві, адмініструванні і скрізь, де потрібно підтримувати процеси в стабільному стані. Флегматику добре підійдуть професії диспетчера, лаборанта, агронома, інженера, ветеринара, системного адміністратора, ювеліра, коректора, оператора баз даних і, безумовно, ряд інших занять. Незважаючи на низьку товариськість флегматика, йому зовсім не протипоказані професії, пов'язані із спілкуванням, аби це не були професії, де потрібна його активна роль.

Меланхолікові, на думку Є. Лепешової, підійдуть професії аудитора, аналітика, програміста, літературного редактора. Приміром, з меланхоліка може вийти відмінний психолог. Велика кількість спілкування з незнайомими людьми, часті ситуації відмови і відкидання, поверховість подання інформації – все це категорично не

підходить людям даного типу. При цьому в тій же самій сфері меланхолік може цілком відбутися як розробник ефективної рекламної кампанії [5].

Далі ми спробуємо сформувати професійний портрет журналіста та на практиці дослідити теоретичні напрацювання.

Великий тлумачний словник сучасної української мови подає таку дефініцію: «журналіст – це професіональний літературний працівник газет, журналів, радіо та інших органів інформації і пропаганди».

О. Кривопишина зазначає, що «журналіст повинен бути правдивим і чесним...Щоб говорити правду, треба вміти її бачити, шукати і знати, коли і для чого говорити. Для цього треба бути критичним у значенні здатним аналізувати, ретельно вивчати факти, бути прискіпливим до дрібниць. З одного боку, журналіст повинен бути в сфері подій, щоб їх розуміти, але, з іншого боку, перебуваючи в такій ситуації, вже бути спостерігачем і вміти виходити подумки з події, щоб не бути заангажованим нею та її учасниками й об'єктивно відображати речі». Журналіст – не той, хто говорить, а хто слухає для того, щоб сказати».

На основі аналізу вище описаного можемо сказати, що для найефективнішої реалізації здібностей у журналістській діяльності потрібен сангвінічний чи холеричний тип темпераменту. Адже журналістика – професія, яка потребує постійної динаміки та безперервного спілкування; такий тип діяльності важко освоїти нестабільному і вразливому меланхоліку та статичному й повільному флегматику.

Для підтвердження чи спростування нашої гіпотези ми провели дослідження типів темпераменту у студентів-журналістів 1-5 курсів СумДУ. Ми вважаємо, хоч і не всі студенти у майбутньому працюватимуть у сфері мас-медіа, але їхній вибір саме цієї галузі знань вже дає підстави вважати про зв'язок темпераменту з вибором професії.

Загалом до складу вибірки увійшло 30 студентів. Для визначення типу темпераменту ми використовували методикау Г. Айзенка. Отримали такі результати дослідження:

Типи темпераментів	Кількісні показники
сангвінік	8 (26,6%)
холерик	12 (40%)

флегматик	4 (13,3%)
меланхолік	6 (20%)

І хоч не існує «чистих» типів темпераменту, але якийсь із них є домінантним.

Наше дослідження показало, що з 30 осіб, які обрали журналістський фах, 40 % мають холеричний тип темпераменту, 26, 6% – сангвінічний. Враховуючи вище описані характеристики типів темпераменту та психологічний портрет журналіста, можемо сказати, що наша гіпотеза підтвердилася. Тож реалізуючи у ході дослідження поставлені завдання, ми досягли мети, а саме: на практиці дослідили взаємозв'язок темпераменту особистості з її професійною реалізацією на прикладі професії журналіста.

РІВЕНЬ САМООЦІНКИ СТУДЕНТІВ СУМДУ

Сахно П. І.,

Липівець В. В., студ. гр. ПР-31

Індивідуальність людини і особистість в цілому завжди були об'єктом пильної уваги науки про людину. Епоха соціально-економічних перетворень, що відбувається, як в нашій країні, так і у всьому світі, призвела до зміни психологічного статусу окремого індивіда, а його самоцінність та самотність визначили основний лейтмотив психологічних досліджень.

Самооцінка особистості – це оцінка людиною своїх якостей, себе, рівня успішності власної діяльності, оцінки своєї особи іншими людьми, виходячи з системи цінностей людини. Самооцінка – суб'єктивне утворення в людській психіці, але воно є відображенням норм і оцінок, що існують в суспільстві та в міжособистісних відносинах. С.Куперсміт називає самооцінкою ставлення індивіда до себе, яке складається і набуває звичний характер; воно проявляється як схвалення або несхвалення, ступінь якого визначає переконаність індивіда у своїй самоцінності, значущості .

На думку М. Розенберга, самооцінка відображає ступінь розвитку в індивіда почуття самоповаги, відчуття власної цінності і позитивного ставлення до всього того, що входить у сферу його «Я». Тому, низька самооцінка передбачає неприйняття себе, самозаперечення, негативне ставлення до своєї особистості.